

СТАВОВИ ГРАЂАНА О ЛИЧНОЈ И ЈАВНОЈ БЕЗБЕДНОСТИ

и поверењу у полицију у Новом Саду

Струковно удружење полиције
"Др Рудолф Арчиблад Рајс"
Нови Сад, Април 2023. год.

СТАВОВИ ГРАЂАНА НОВОГ САДА О ЛИЧНОЈ И ЈАВНОЈ БЕЗБЕДНОСТИ И ПОВЕРЕЊУ УПОЛИЦИЈУ

Резултати исцраживања јавној мњења за Јужнобачки округ и Нови Сад

Реализатор:

Струковно удружење полиције "Др Рудолф Арчибалд Рајс"

www.sup.rs

Краља Петра I број 11, 21000, Нови Сад, Србија

Тел: +381 69 4283 355

E-mail: centrala@sup.rs

Радну студију припремили:

Ненад Љубишић и Владимир Цигурски

Уредник:

Ненад Љубишић

Дизајн и прелом:

Владимир Цигурски

Фотографије:

МУП, Р. Србије - <http://mup.gov.rs/>

Нови Сад, Април 2023. године

Садржај

02 О истраживању

03 Сажетак

04 Поверење грађана у новосадску полицију

05 Перцепција грађана о тренутној безбедносној ситуацији и осећају безбедности

06 Перцепција грађана о корупцији у новосадској полицији

07 Перцепција грађана о начину избора кандидата, запошљавања и напредовања у служби

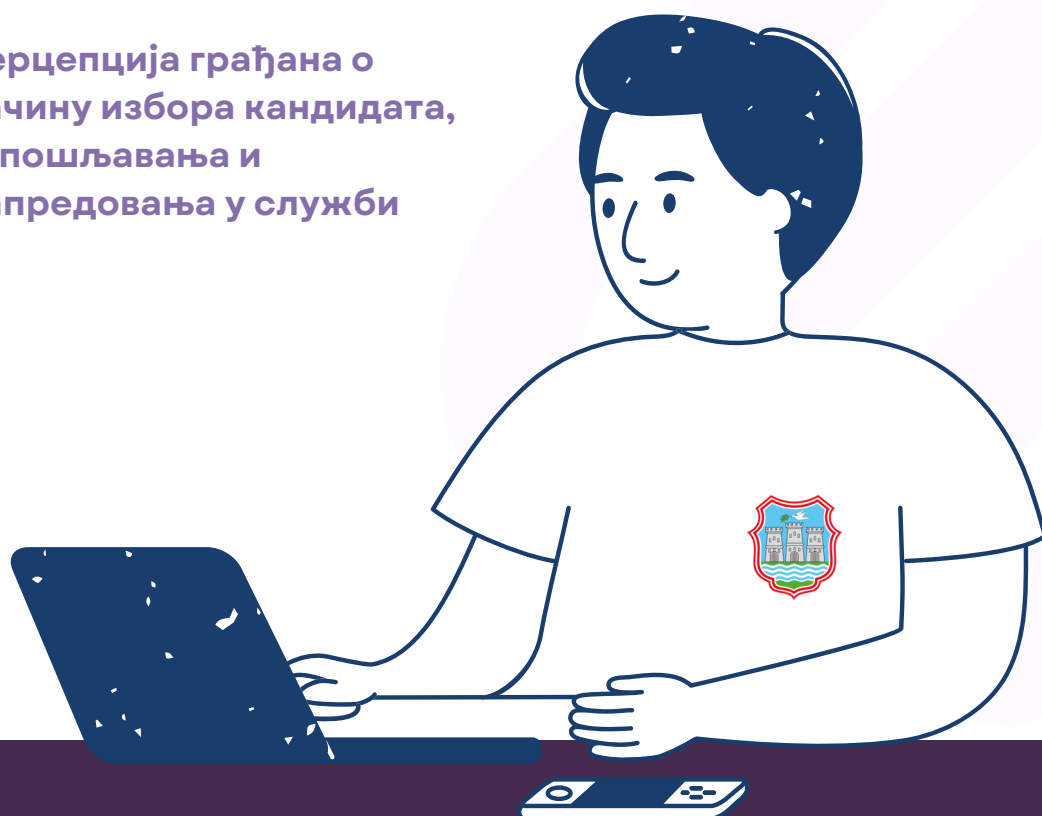
08 Перцепција грађана о утицају политичара на оперативни рад полиције у Новом Саду

09 Перцепција грађана о улози полиције

10 Перцепција грађана о сарадњи полиције у Новом Саду са грађанима

11 Перцепција грађана о довољном броју полицајаца на улицама у Новом Саду

12 Генерално задовољство радом полиције у Новом Саду

Листа графикана

- 04** **Графикон 1:** Како бисте оценили тренутну безбедносну ситуацију у Новом Саду?
- Графикон 2:** Да ли се осећате безбедно у Новом Саду?
- 05** **Графикон 3:** Колико поверења имате у новосадску полицију?
- 06** **Графикон 4:** У којој мери је распрострањена по вашем мишљењу корупција у новосадској полицији?
- 07** **Графикон 6:** На који начин се по Вашем мишљењу врши избор кандидата и запошљава кадар у полицији?
- 08** **Графикон 7:** У којој мери по Вашем мишљењу политичари имају утицај на оперативни рад полиције у Новом Саду?
- 09** **Графикон 8:** Полиција у Новом Саду највише делује као средство за заштиту интереса...?
- 10** **Графикон 9:** Да ли полиција сарађује са грађанима у Вашој заједници?
- 11** **Графикон 10:** Да ли мислите да је довољан број полицајаца на улицама у Новом Саду?
- 12** **Графикон 11:** У којој мери сте генерално задовољни радом полиције у Новом Саду?

О истраживању

Циљеви

Истраживање о ставовима и перцепцији грађана о личној и јавној безбедности у Новом Саду и поверењу у новосадску полицију спроведено је у периоду март-април 2023. године на случајном, репрезентативном узорку методом лицем у лице (30%) и путем “електронске анкете” (70%).

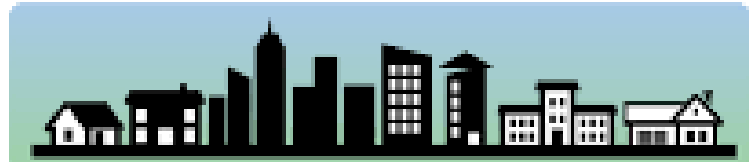
Истраживање је спровело Струковно удружење полицаје са циљем да се истражи и испита каква је тренутна перцепција новосађана о личној и јавној безбедности у Новом Саду а посебно ставови грађана Новог Сада када је у питању:

- степен поверења у новосадску полицију;
- утицај политичара на оперативни рад полиције;
- начин одабира кадрова и запошљавање у полицији;
- напредовање у полицији;
- распрострањеност корупције у новосадској полицији;
- сарадња са грађанима у локалној заједници

- генерално задовољство полицијом у Новом Саду;
- осећај безбедности у Новом Саду;
- довољном броју полицајаца на улицама;

Узимајући у обзир афере у новосадској полицији у протеклих пет година, чињеницу да су претходни начелници Полицијске управе у Новом Саду ухапшени, статистички подаци који јасно и недоследно указују на смањење резултата рада, по свим мерљивим индикаторима, евидентно мање присуство полицајаца на улицама, веће време одзива и доласка полицијских патрола на место догађаја, сматрамо неопходним испитати ставове јавног мњења и њихову перцепцију.

Као истраживачки инструмент је коришћен анкетни упитник од укупно 14 питања. У 11 питања је коришћена дескриптивна скала судова (Ликертова скала 1-5), питања су била затвореног типа, и 1 питање је било отвореног типа.

Предмет истраживања овог рада су ставови и искуства испитаника у вези са њиховим сусретима са полицијским службеницима. Споредни циљ истраживања је утврђивање да ли су испуњени услови за развијање партнерског односа између друштвене заједнице и полиције у Новом Саду, каква је природа тог односа, те да ли долази до ваљане примене стратегије полиције у заједници – као званичне стратегије у Министарства унутрашњих послова у Р. Србији.

Бројна су истраживања на нивоу Србије, од стране домаћих, страних удружења, као и европских агенција и организација у погледу поверења грађана у полицију, док је ово истраживање локалног карактера (подручје ПУ у Новом Саду). Утврђено је да грађани Јужнобачког округа а посебно Новог Сада углавном немају поверења у полицију. **73,8%** испитаних грађана се изјаснило да нема поверења у полицију у Новом Саду, што је веома велики проценат и негативан тренд. Поверење Новосађана у полицију према добијеним подацима је **51,04%** мање него што грађани Републике Србије верују полицији на републичком нивоу. **47%** испитаника генерално није уопште задовољно радом полиције. Иако постоји велики ниво неповерења у државне институције, ово је заиста велики негативан тренд. Из коментара датих у отвореном питању и прикупљеним подацима приликом анкетирања "лицем у лице" закључује се да је разлог томе: афере, смене и хапшења неколико челника Полицијске управе у Новом Саду у протеклих пет година. Такође, грађанима је познато да се сем "првих људи" новосадске полиције ништа друго није променило, односно да су се начелници полицијских одељења, полицијских станица и командири испостава као руководиоци организационих јединица само "ротирали", те да и даље обављају функције на истом нивоу. Они који су чак били блиски сарадници, помоћници и заменици смењених и ухапшених начелника су уствари још и напредовали иако су сво време и имали удела у руковођењу полицијском управом у спорном периоду. У том погледу грађани имају реалну перцепцију и јасне ставове који се огледају у драстичном паду поверења у полицију у Новом Саду и целокупном Јужнобачком округу.

63% испитаних грађана оцењује тренутну ситуацију као небезбедну, **34,1%** грађана се осећа донекле безбедно од чега се само **6,4%** испитаника у потпуности осећа безбедно у Новом Саду, што је такође евидентан негативан тренд. Сматрамо да је овакав став поред горе наведеног условљен и услед пада броја полицијских службеника на улицама. Позорника готово да и нема, број пријављених догађаја дежурним службама је у порасту као и број извршених кривичних дела на нивоу полицијске управе. Са друге стране повећано је време одзива поступајућих полицијских службеника услед недовољног оперативног броја полицајаца, што резултира таквој перцепцији грађана - **44,7%** сматра да је недовољан број полицајаца на улицама Новог Сада, наспрам **12,2%** који сматрају да је у потпуности довољан број полицајаца. Са друге стране, сви резултати рада из надлежности орг. јединица су у опадању.

Када је у питању перцепција испитаника у погледу корупције у полицији, **81,2%** испитаних грађана сматра да је корупција у новосадској полицији већа него иначе и присутна у великој мери, што су такође поражавајући резултати, јер су **28,25%** већи од перцепције грађана на нивоу Републике Србије.

По питању политизације полиције, инструментализације, непотизма, кронизма и лобирања у погледу пријема у радни однос, одабира кадрова, напредовања, хоризонталне и вертикалне флукације у служби, испитани грађани поново исказују велик степен негативне поларизације одговора. **94%** сматра да политичари имају неки вид утицаја на оперативни рад полиције. **49,8%** да се све постиже путем политичких веза и **22,7%** путем пријатељских и родбинских веза. У погледу напредовања у служби **66,5%** то везује за политичке контакте.

Ставови грађана о улози полиције и перцепција чије интересе полиција у Новом Саду заступа, а у светлу пређашње наведених догађаја није неочекивано што само **89,6%** испитаних грађана сматра да полиција уопште не штити интересе грађана, већ делује као средство за заштиту интереса политичких партија, Владе Р. Србије, полицијских званичника и др. **34,3%** испитаних грађана сматра да полиција уопште не сарађује са грађанима у Новом Саду.

Када се критички посматра рад полиције у заједници, не сме се изгубити из вида да грађани углавном нису упознати са радом и плановима рада полиције, као и да је висок проценат оних који имају негативна искуства са полицијским службеницима и замерке на рад полиције. Са друге стране, запажена је инертност грађана када се ради о предлагању промена и предузимању првих корака ка креирању здравог односа са полицијом. Напоследку, проистиче закључак да се стратегија полиције у заједници ипак не примењује у адекватној мери, као и да има места за промене како на страни полиције, тако и на страни друштвене заједнице у циљу развијања квалитетног партнерског односа и стварања услова за ваљану примену ове стратегије.

Сматрамо да је решавање и уопште бављење проблемом корупције у полицији од пресудног значаја за успостављање поверења јавности у институције и стварање атмосфере у којој ће у потпуности бити примењено начело владавине права. Борба против корупције у државним институцијама и строга контрола трошкова који се подмирују из јавних средстава представљају камен темељац успостављања поверења грађана у демократске процесе. Све државне институције изложене су ризику да буду схваћене као нетранспарентне и подложне корупцији, а посебно полиција због специфичности надлежности. Зато није тешко закључити како су полицијске структуре на самом врху тог списка, ако се има у виду природа њиховог рада и изазови којима су изложени.

Приметна је и идентификација полиције са руководиоцима, посебно у руралним и приградским деловима округа и града, те индукција и дедукција као логичка грешка приликом извођења закључака, али је чињеница да је каријерни развој остао само мртво слово на папиру и да се уопште не вреднују радни учинак, интегритет и компетенције те кадровска решења, управљање људским ресурсима грађани виде као суштински проблем а уједно и преку потребу.

Структура испитаника

Истраживање је обављено на случајном репрезентативном узорку од 2685 пунолетних грађана Новог Сада.

На основу методологије која је успостављена приликом спровођења овог истраживања обухваћене су следеће категорије испитаника:

Полна структура испитаника: 56,8% мушкараца и 43,2% жена.

Старост испитаника: 18-30 год 19,6%; 31-40 година 33,3%; 41-50 год. 26,4%; више од 50 година 20,8%.

Образовна структура испитаника: средња школа 30,7 % испитаника; виша/висока струковна (најмање 180

ЕСПБ) 20,2% испитаника; висока академска /најмање 240 ЕСПБ) 30,8% испитаника; постдипломске студије (мастер/докторске студије) 17,8% испитаника.

Регион у коме испитаник живи: Јужнобачки округ 100%.

Место становања: градско насеље 63,4%; приградско насеље 11,3%; рурално место 25,3%.

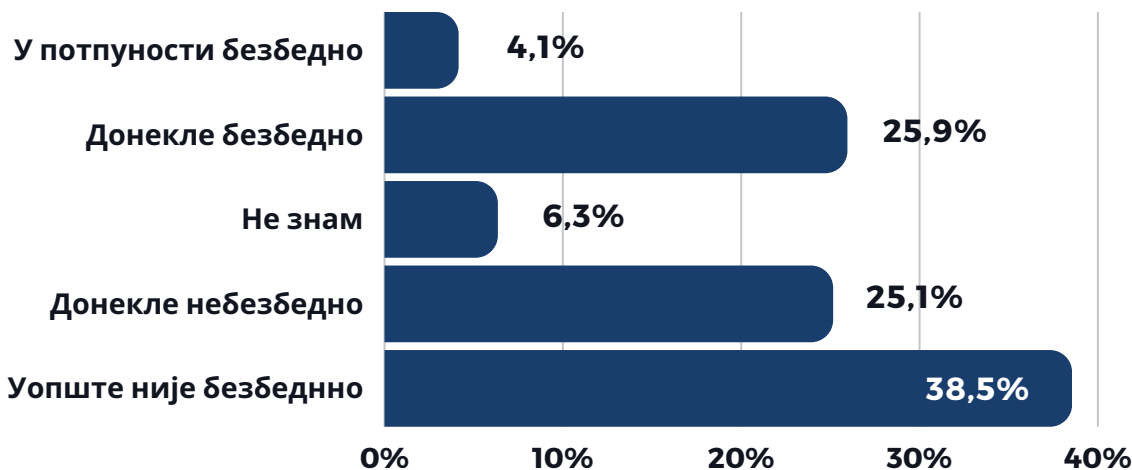
Радни статус: запослен у јавној сектору 16%; запослен у приватном сектору 39%; власник компаније/предузећа 3%; незапослени 11%; остало (пензионер, студент) 31%.

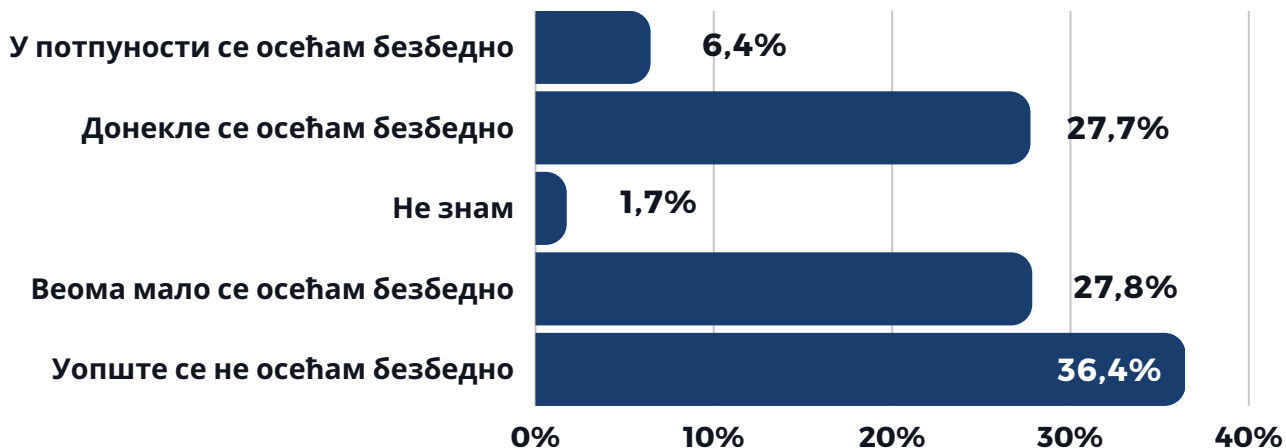
Перцеиџија ђрађана о џренуџној безбедносној сиџуацији и осеђају безбедности

На питање “Како бисте оценили тренутну безбедносну ситуацију у Новом Саду?” веђина испитаних грађана Новог Сада од **63,6%** је оценила безбедносну ситуацију као **НЕБЕЗБЕДНУ**, од тога 38,5% сматра да **уопште није безбедно**. Као безбедну ситуацију је оценило 30% испитаних грађана, од чега 4.1% сматра да је Новом Саду у **потпуности** безбедно. Не зна 6,3% испитаника - графикон 1.

На питање “Да ли се осеђате безбедно у Новом Саду?” веђина испитаника **38,5%** се **НЕ ОСЕђА БЕЗБЕДНО**. **27,8%** се **веома мало** осеђа безбедно, **27,7%** **донекле** безбедно, у **потпуности** безбедно се осеђа 6,4% испитаника, док, не зна 1,7% - графикон 2 .

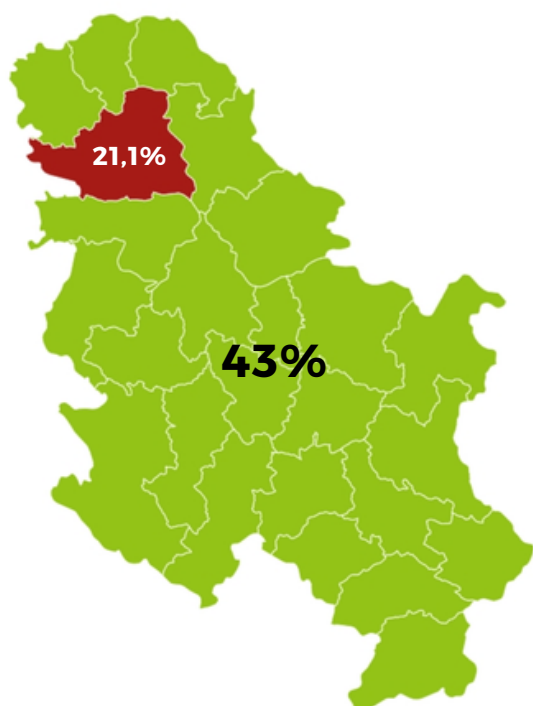

Графикон 1. - Како бисте оценили џренуџну безбедносну сиџуацију у Новом Саду?

Графикон 2. - Да ли се осеђате безбедно у Новом Саду?

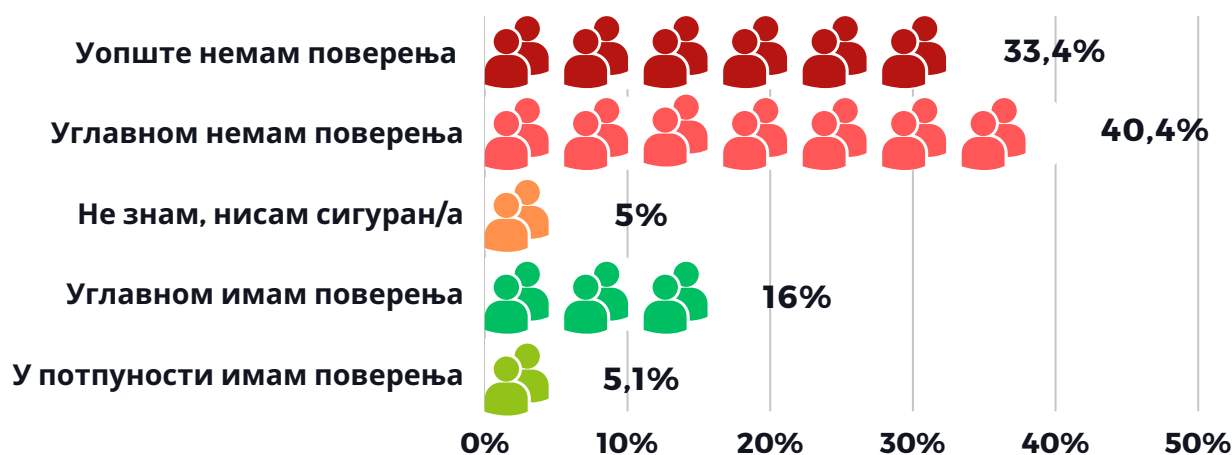
Поверење грађана у новосадску полицију

На питање “Колико поверења имате у новосадску полицију?” већина испитаних грађана Новог Сада од **73,8%** се изјаснила да **НЕМА ПОВЕРЕЊА** у новосадску полицију, од тога **40,4%** углавном нема поверења а **33,4%** уопште нема поверења. **21,1%** испитаника има поверења, од чега **16%** углавном има поверења а **5,1%** у потпуности има поверења у новосадску полицију. Није сигурно **5%** испитаних грађана - графикон 3.

Према подацима Eurostat-а (Канцеларије ЕУ задужена за статистику) **43%** грађана Србије има поверења у полицију Србије док **32%** грађана верује Министарству унутрашњих послова - (извор https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_pw04/default/table?lang=en).

Поверење грађана Новог Сада у полицију је дупло мање (**51,04%**) од државног просека (**21,1%** наспрам **43%**), што је веома негативна статистика.

Графикон 3. - Колико поверења имате у новосадску полицију?

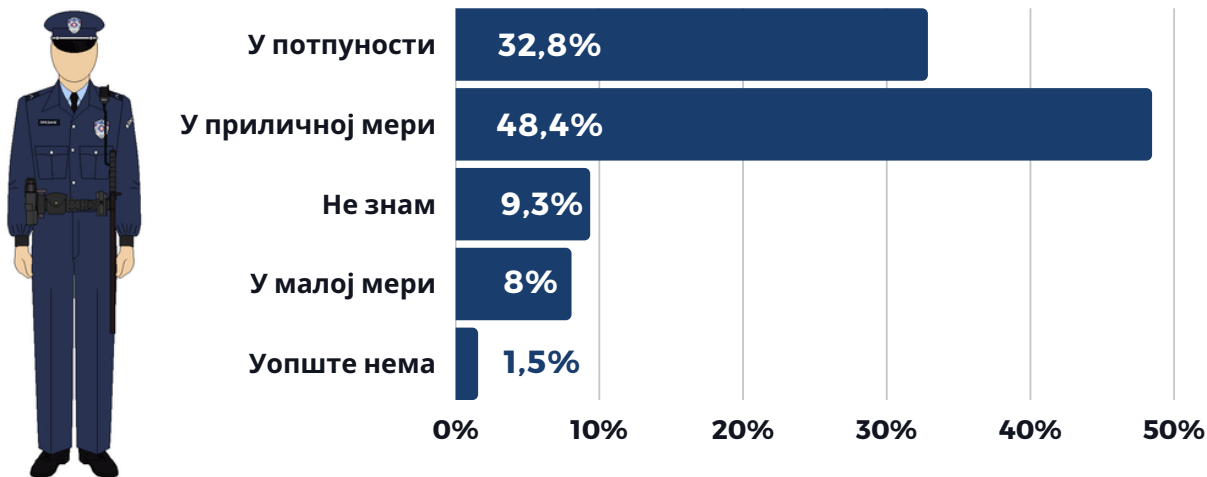
Перцепција грађана о корупцији у новосадској полицији

На питање “У којој мери је распрострањена по вашем мишљењу корупција у новосадској полицији?” већина испитаних грађана Новог Сада од **81,2%** се изјаснила да је корупција у новосадској полицији **ПРИСУТНА У ВЕЛИКОЈ МЕРИ**, од чега **48,4%** мисли да је корупција присутна у **приличној мери**, док **32,8%** испитаника мисли да је распрострањена у **потпуности**. Не зна/није сигурно **9,3%** грађана, **8%** мисли да је корупција распрострањена у **малој мери**, док свега **1,5%** сматра да **уопште није** распрострањена - графикон 4.

Према подацима GRECO Група држава Савета Европе за борбу против корупције (ГРЕЦО) 64% грађана Србије мисли да је у полицији Србије присутна корупција у великој мери - (извор <https://rm.coe.int/fifth-evaluation-round-preventing-corruption-and-promoting-integrity-i/1680a7216b>)

89.2% грађана Новог Сада има перцепцију да је у новосадској полицији корупција **присутна у неком облику** што је **28,25%** више од перцепције грађана на нивоу Републике Србије.

Графикон 4. - У којој мери је распрострањена по вашем мишљењу корупција у новосадској полицији?

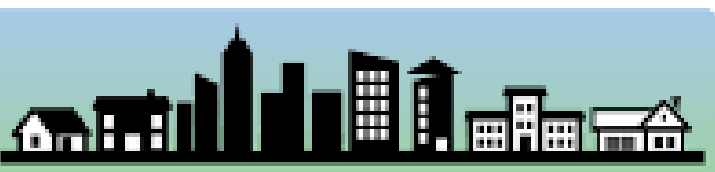

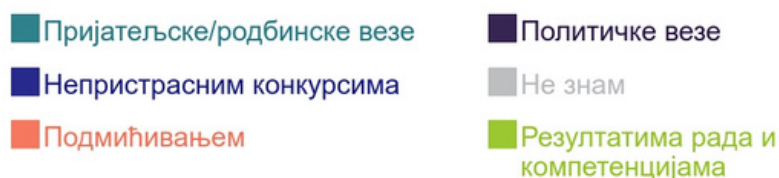
Перцепција грађана о начину избора кандидата, запошљавања и напредовања у служби

На питање **“На који начин се по Вашем мишљењу врши избор кандидата и запошљава кадар у полицији?”** већина испитаних грађана Новог Сада од **49,8%** се изјаснила **ПУТЕМ ПОЛИТИЧКИХ ВЕЗА**, **22,7%** грађана сматра путем **пријатељских/родбинских веза**, **19%** испитаника не зна, **4,8%** се изјаснило путем непристрасних конкурса грађана, док **3,7%** подмићивањем - графикон 5.

Слична је и перцепција грађана када је у питању напредовање у служби, те се на питање **“На који начин по Вашем мишљењу полицијски службеници напредују у служби?”** већина испитаника **66,5%** такође сматра да се напредује у служби **ПУТЕМ ПОЛИТИЧКИХ ВЕЗА**, **12%** грађана сматра **путем пријатељских/родбинских веза**, **11,6%** испитаника не зна. **5,8%** верује да се у полицији напредује на основу **резултата рада и компетенција**, **3,5%** подмићивањем и **0,7%** путем **непристрасних конкурса** - графикон 6.

На основу добијених резултата рада, може се констатовати да грађани имају добру и реалну перцепцију када је у питању начин избора кандидата и запошљавање у полицији и свесни су начина напредовања у служби. Према ранијим истраживањима грађани су имали перцепцију да су у питању пријатељске/родбинске веза по предметним питањима, а сада се поларишу ка инструментализацији и политизацији полиције.

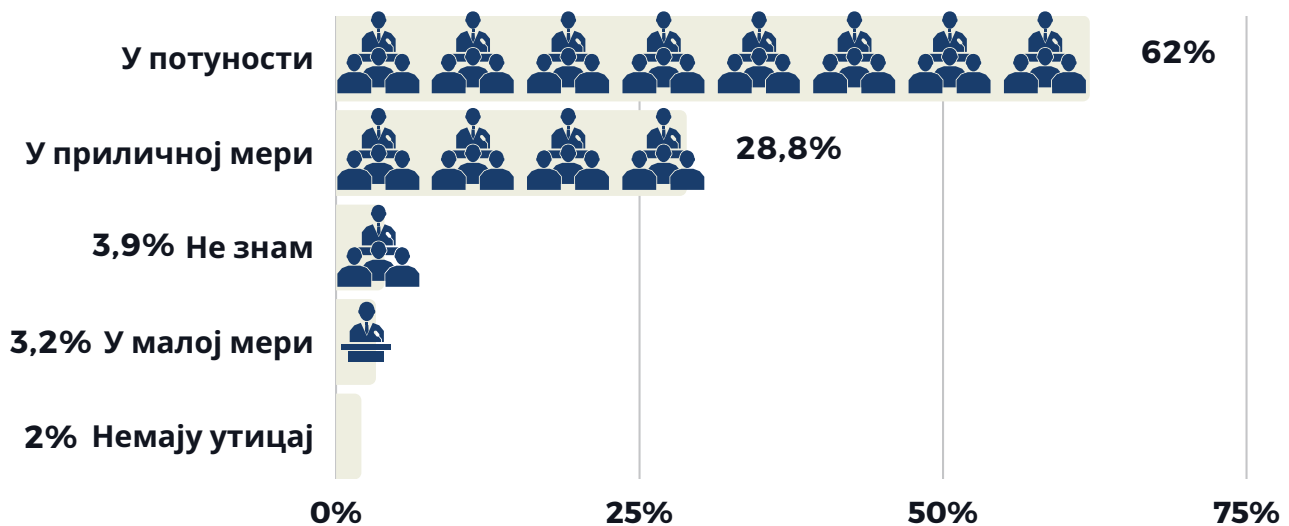

Графикон 6. - На који начин се по Вашем мишљењу врши избор кандидата и запошљава кадар у полицији?

Перцепција грађана о утицају политичара на оперативни рад полиције у Новом Саду

На питање **“У којој мери по Вашем мишљењу политичари имају утицај на оперативни рад полиције у Новом Саду?”** скоро **апсолутна** већина испитаних грађана Новог Сада **94%** сматра да политичари имају неки вид утицаја на оперативни рад полиције у Новом Саду, од тога **62%** сматра да политичари имају у **ПОТПУНОСТИ**, утицај, **28,8%** грађана сматра да имају утицај у приличној мери, **3,2%** у малој мери, не зна **3,9%** испитаника, док **2%** грађана сматра да политичари немају утицаја - графикон 7.

Графикон 7. -У којој мери њо Вашем мишљењу њолиџичари имају уџицај на оџераџивни рад њолиџије у Новом Саду?

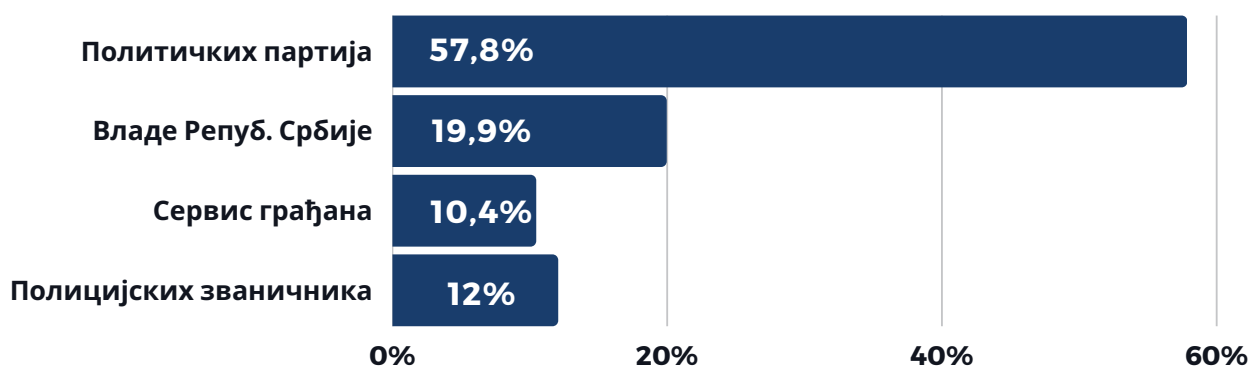
94%

испитаних грађана
Новог Сада сматра
да политичари
имају неки вид
утицаја на
оперативни рад
полиџије.

Перцејција грађана о улози полиције у Новом Саду

На питање “Полиција у Новом Саду највише делује као...?” већина испитаних грађана Новог Сада од **57,8%** се изјаснила да сматра да полиција највише делује као **СРЕДСТВО ЗА ЗАШТИТУ ПОЛИТИЧКИХ ПАРТИЈА**. **19,9%** мисли да полиција највише делује као **средство за заштиту интереса Владе РС**, **12%** испитаника сматра да представља средство за заштиту интереса највиших полицијских званичника, док најмањи број од **10,4%** мисли да полиција штити интересе грађана - графикон 8.

Графикон 8. - Полиција у Новом Саду највише делује као средство за заштиту интереса...?

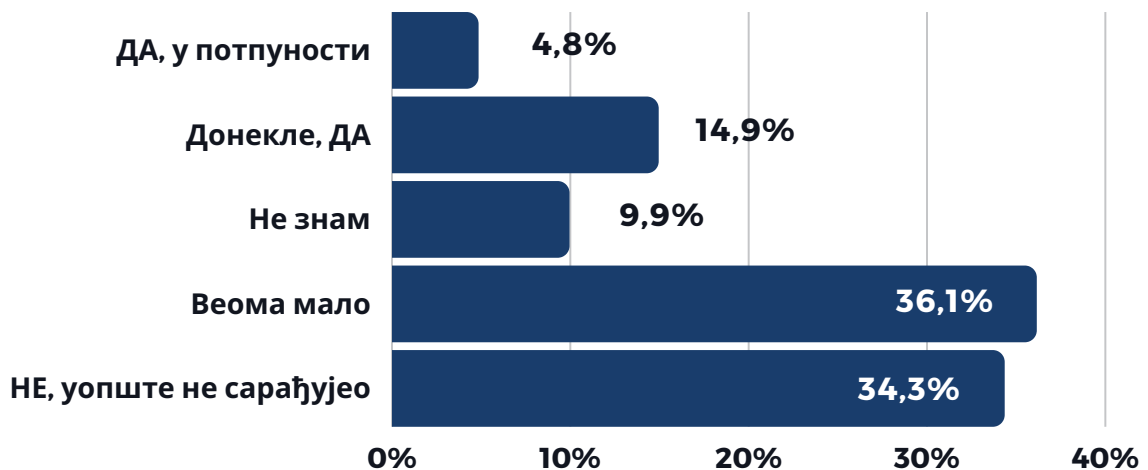
10,4%

испитаних грађана Новог Сада сматра да полиција делује као сервис грађана.

Перцеиција ѿрађана о сарађњи ѿолиције у Новом Саду са ѿрађанима

На питање “**Да ли полиција сарађује са грађанима у Вашој заједници?**” већина испитаних грађана Новог Сада од **36,1%** се изјаснила да полиција **ВЕОМА МАЛО** сарађује са грађанима у њиховој заједници. **34,3%** испитаних грађана се изјаснило да полиција уопште не сарађује са грађанима, **14,9%** да веома мало сарађује, **9,9%** не зна, док **4,8%** испитаника сматра да полиција у потпуности сарађује са грађанима у Новом Саду - графикон 9.

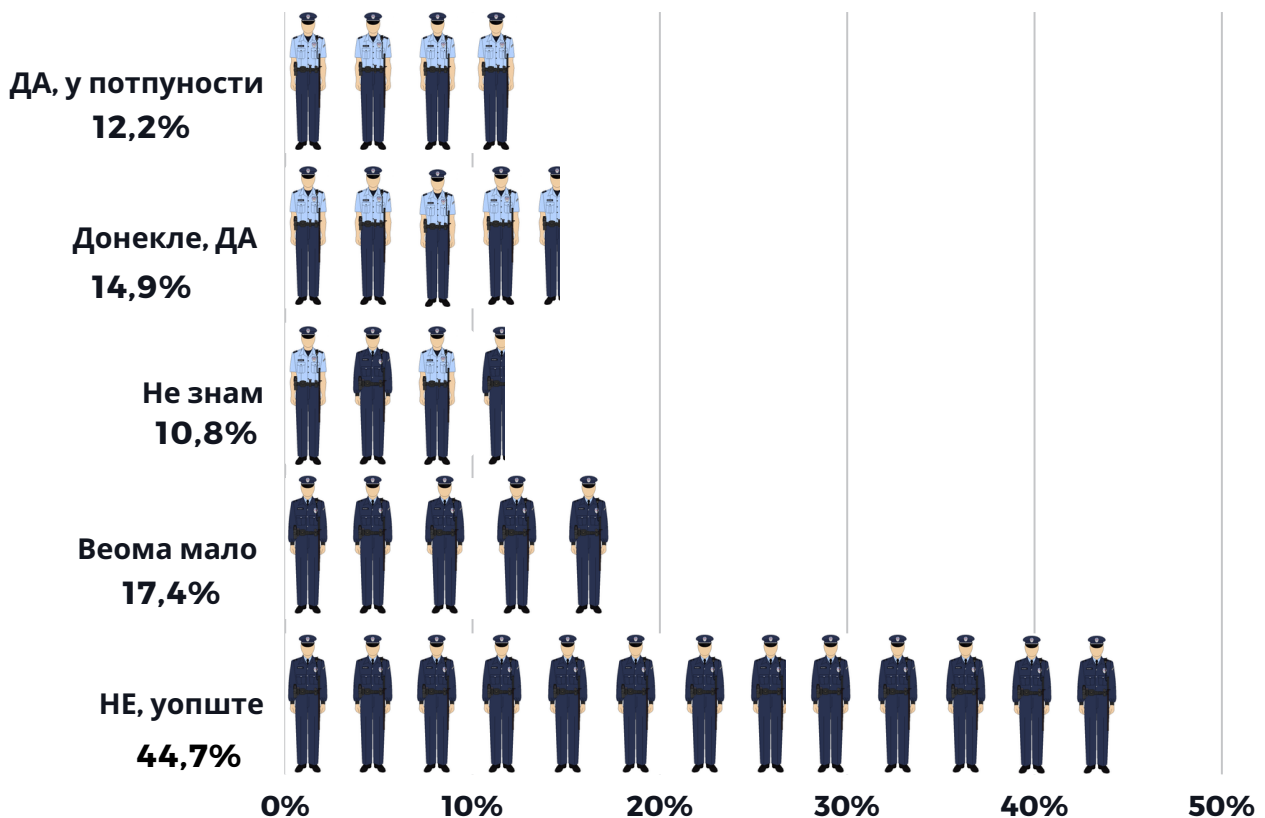
Графикон 9. - Да ли ѿолиција сарађује са ѿрађанима у Вашој заједници?

POLICIJA U LOKALNOJ ZAJEDNICI

Перцејција грађана о довољном броју полицајаца на улицама у Новом Саду

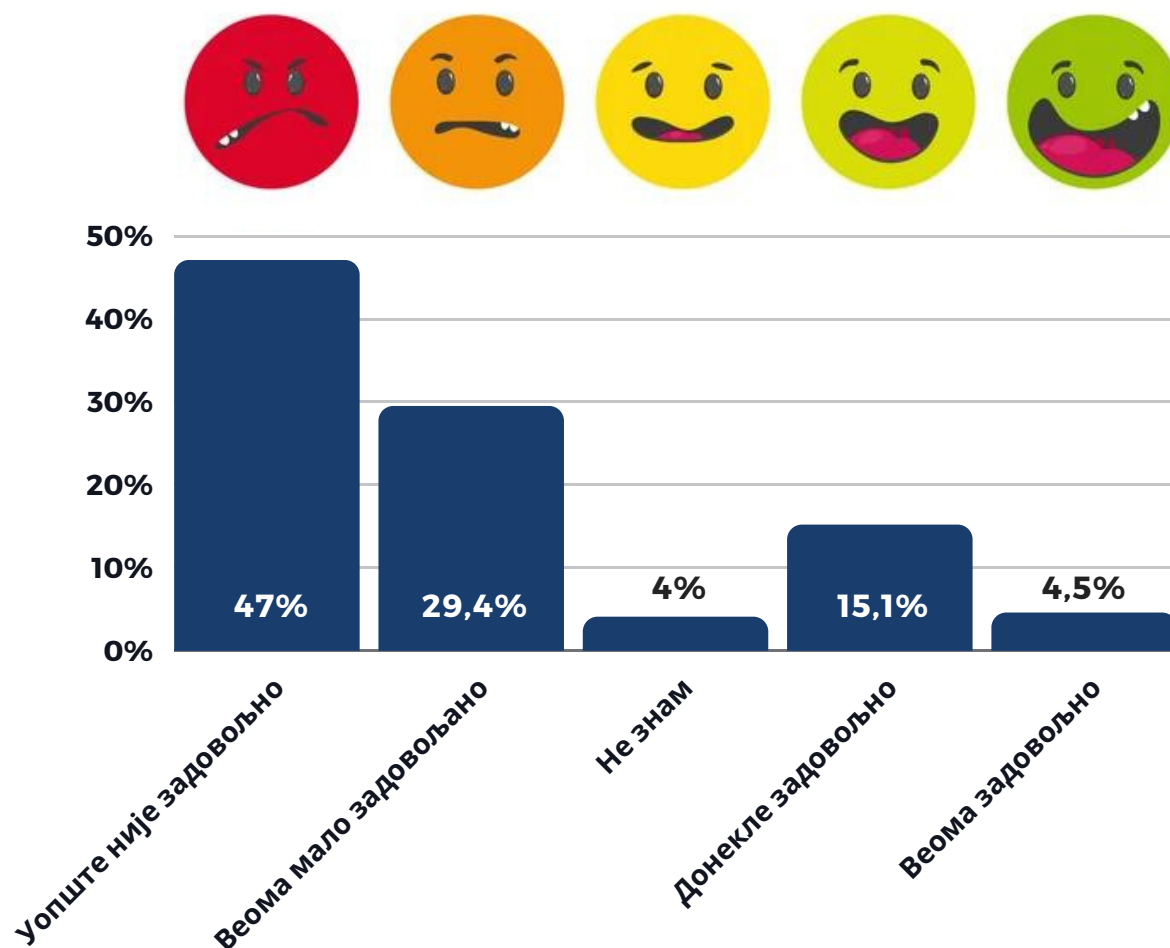
На питање “Да ли мислите да је довољан број полицајаца на улицама у Новом Саду?” већина испитаника од **44,7%** сматра да **УОПШТЕ НЕМА** довољан број полицајаца на улицама Новог Сада. **17,4%** сматра да је на улицама веома мало полицајаца, **14,9%** да донекле има полиције на улицама, у потпуности **12,2%** испитаника, док не зна **10,8%** - графикон 10 .

Графикон 10. - Да ли мислите да је довољан број полицајаца на улицама у Новом Саду?

Генерално задовољство радом полицајје у Новом Саду

На питање “У којој мери сте генерално задовољни радом полицајје у Новом Саду?” већина испитаних грађана Новог Сада од **47%** се изјаснила да **УОПШТЕ НИЈЕ ЗАДОВОЉНА** радом новосадске полицајје, **29,4%** је **ВЕОМА МАЛО** задовољна радом полицајје, **15,1%** испитаника је **донекле задовољна**, **4,5%** грађана је **веома задовољно**, док не зна **4%** испитаних грађана - графикон 7.

Контакт:

+381694283355

centrala@sup.rs

www.sup.rs